

ด้านโอกาส

“เราจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กปฐมวัยได้เข้าเรียนทุกคน มีพัฒนาการที่ดี ทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย ดำเนินการให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน วางรากฐานการศึกษาเพื่ออาชีพ สามารถวิเคราะห์ตนเองเพื่อการศึกษา ต่อ และประกอบอาชีพตรงตามศักยภาพและความถนัดของตนเอง รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ที่มีความสามารถพิเศษสู่ความเป็นเลิศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อป้องกันไม่ให้ออกจากระบบ การศึกษา รวมทั้งช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งส่งเสริมให้เด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีทักษะ ในการดำเนินชีวิต มีพื้นฐานในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการดำเนินงาน มีดังนี้

โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล

ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มอบหมายให้ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกล ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) ด้วยพระอัจฉริยภาพและสายพระเนตรอันยาวไกลของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเห็นว่าการพัฒนาคือการสร้างความมั่นคงของชาติ และด้วยพระราชปณิธานอันแน่วแน่ในการสืบสานและพัฒนาต่อยอดงานของพระราชบิดา ซึ่งหนึ่งในโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่มีความสำคัญ คือ การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มอบหมายให้ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ทั่วประเทศ จำนวน 15,369 โรงเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ปัจจุบันได้พัฒนารูปแบบเปลี่ยนระบบการออกอากาศจาก ระบบ SD เป็นระบบ HD โดยมีชื่อเรียกว่า NEW DLTV เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูในท้องที่ชนบทห่างไกลและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยการถ่ายทอดสดจากโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีเป็นจำนวนมาก ให้สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ดำเนินการจัดสรรครุภัณฑ์สำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก และได้รับงบประมาณซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งเกิดการชำรุดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ต่อมาปีงบประมาณ 2563 ได้รับการร้องขอจากคุณครูโรงเรียนขนาดเล็ก ขอให้จัดสรรจัดสรรครุภัณฑ์ทดแทน เนื่องจากโทรทัศน์และอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมใช้งานมาเป็นเวลา 6 ปี ในปีงบประมาณ 2564 สำนักงบประมาณจึงจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดสรรครุภัณฑ์ทดแทนห้องเรียน DLTV สำหรับโรงเรียน Stand Alone จำนวน 3,168 โรงเรียน (50%) เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของโรงเรียนที่อยู่ในโครงการมีคุณภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) เป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 15,553 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถจัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) ให้แก่นักเรียนภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2558 – ปัจจุบัน มี 5 รูปแบบ ดังนี้ 1) DLIT Classroom 2) DLIT Resources 3) DLIT Library 4) DLIT PLC 5) DLIT Assessment เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

1. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

1.1 ดำเนินการจัดสรรครุภัณฑ์ทดแทนสำหรับห้องเรียน DLTV (โรงเรียน Stand Alone) จำนวน 3,168 โรงเรียน งบประมาณทั้งสิ้น 129,450,000 บาท (หนึ่งร้อยยี่สิบเก้าล้านบาทถ้วน)

1.2 ดำเนินการจัดสรรงบประมาณการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ครุภัณฑ์ DLTV สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ที่จัดการเรียนการสอนด้วยการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) จำนวน 10,000,000 บาท (สิบล้านบาทถ้วน)

1.3 ดำเนินกิจกรรมร่วมกับมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินการติดตามการจัดสรรครุภัณฑ์ทดแทนห้องเรียน DLTV สำหรับโรงเรียน Stand Alone ปีงบประมาณ พ.ศ.2564

1) การพัฒนารูปแบบการตรวจเยี่ยมพื้นที่เชิงประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) วิจัยและพัฒนารูปแบบการตรวจเยี่ยมพื้นที่เชิงประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ DLTV สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

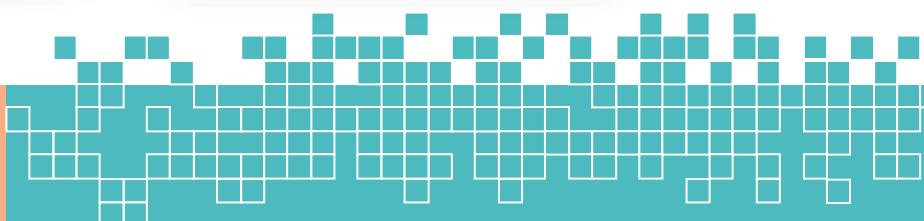
3) จัดทำแนวทางและพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอน DLTV

4) จัดทำแนวทางและพัฒนาเครื่องมือตรวจเยี่ยมพื้นที่เชิงประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอน DLTV

5) การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทางไกลโดยใช้ DLTV

6) โครงการสนองพระราชดำริ (โดยองคมนตรี) และมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลโรงเรียน บ้านกอม่องทะและห้องเรียนสาขา (โรงเรียนต้นแบบ และขยายผลต่อเนื่อง)

7) สนับสนุนอุปกรณ์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้กับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ขนาดเล็ก ขยายโอกาส และมีมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่ครูไม่ครบชั้น หรือครูไม่ตรงวิชาเอก และมีความประสงค์ใช้ระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ประจำปีงบประมาณ 2565 จำนวน 1,432 โรงเรียน

8) การส่งมอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (ใบงาน) ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

9) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามโครงการพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดำเนินการประชุมเรียบร้อยแล้ว จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย จังหวัดศรีสะเกษ และนครนายก

10) การประชุมปฏิบัติการเพื่อวิจัยและพัฒนา รูปแบบการตรวจเยี่ยมพื้นที่เชิงประเมินคุณภาพ สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

11) ประชุมปฏิบัติการเพื่อวิจัยและพัฒนา รูปแบบการตรวจเยี่ยมพื้นที่เชิงประเมินคุณภาพสถานศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT)

2.1 ดำเนินโครงการทดลองเรียนภาษาต่างประเทศ โดยใช้รูปแบบการสื่อสารสองทางจาก ครูชาวต่างชาติ Native Speaker และครูไทยที่มีวิธีการสอนที่เป็นเลิศ สำหรับระดับมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 พร้อมทั้งประชุมสรุปผลและมอบเกียรติบัตรโครงการทดลองเรียนภาษาต่างประเทศ

2.2 ดำเนินการจัดจ้างทำวีดิทัศน์ผลการดำเนินงาน ผลสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการขยายผลอาสาสมัครการศึกษาประจำหมู่บ้าน (อสคม.) เพื่อรองรับการศึกษาทางไกล ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

2.4 การลงพื้นที่ตรวจราชการเพื่อขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลประเด็นนโยบายเร่งด่วน ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ระหว่างวันที่ 10 - 12 เมษายน 2565 ณ จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด

2.5 ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการทดสอบระบบและประมวลผลระบบสารสนเทศ ในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.6 ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการอาสาสมัครการศึกษาประจำหมู่บ้าน (อสคม.) เพื่อรองรับ การศึกษาวิถีใหม่วิถีคุณภาพ แบบ Hybrid Education พร้อมทั้งดำเนินการติดตามการขยายผลของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 14 เขต

2.7 จัดค่ายพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ จากครูชาวต่างชาติ (Native Speaker) และครูไทยที่มี วิธีการสอนที่เป็นเลิศ “Dreams Camp : เธอและฉัน สร้างฝันไปด้วยกัน” ระหว่างวันที่ 25 – 29 สิงหาคม 2565 ณ โรงแรมเบย์บีช รีสอร์ท จอมเทียน พัทยา จังหวัดชลบุรี

แนวทางการพัฒนา

ดำเนินการพัฒนาการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลให้มีประสิทธิภาพ อาทิเช่น ด้านงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ การส่งเสริม สนับสนุนในทุก ๆ ด้าน

โครงการสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระดับพื้นที่ : กิจกรรมหลัก พัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ

ความเป็นมา

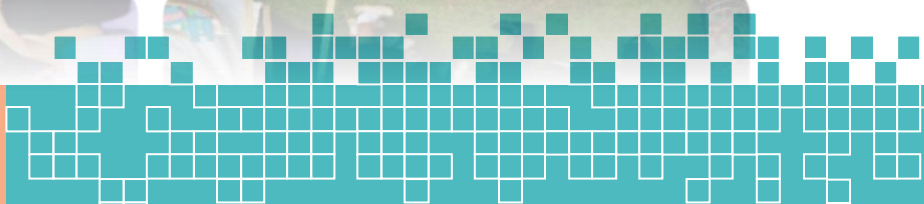
การจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ) เป็นการ สร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนในพื้นที่ที่ได้รับการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสม กับบริบท ซึ่งเป็นตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยังสอดคล้องกับปฏิญญาสากลขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กด้อยโอกาสอีกด้วย แต่เนื่องจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาเด็กด้อยในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (พื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ) มีความยุ่งยาก เนื่องจากประสบปัญหาการคมนาคมที่ยากลำบาก นักเรียน จำนวนหนึ่งมีบ้านเรือนอยู่ห่างไกล ไม่สามารถเดินทางไป – กลับได้ในวันเดียว นักเรียนกลุ่มนี้จะอาศัยอยู่ในท้องถิ่น

ที่เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก อยู่ห่างไกลเส้นทางคมนาคม บริการทางการศึกษาเข้าถึงได้ยากหรืออาจไม่มีเลย ส่วนใหญ่จะอยู่ในชายแดน อยู่ในถิ่นทุรกันดาร อยู่ในเกาะ อยู่ตามภูเขาสูงห่างไกล มีความแตกต่างทั้งด้านภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อทางวัฒนธรรม (Multi- culture) ครอบครัวยุคใหม่มีฐานะยากจนจำเป็นต้องดิ้นรนกับการหาเลี้ยงชีพมากกว่าการส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับการศึกษา ประกอบกับหน่วยงานภาครัฐยังเข้าไปดำเนินงานการจัดการศึกษาได้ไม่ทั่วถึงและบางพื้นที่ขาดแคลนครู จึงทำให้มีความล่อแหลมต่อปัญหาต่าง ๆ และก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญที่จะส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กด้อยโอกาส จึงได้จัดทำ “โครงการพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (โรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ)” มีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กด้อยโอกาส รวมถึงความจำเป็นที่ต้องช่วยเหลือและดูแลนักเรียนจำนวนหนึ่งที่มีบ้านเรือนอยู่ห่างไกล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา และเพื่อเป็นเครื่องมือใช้ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพบริบทในแต่ละพื้นที่ โดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาผ่านความร่วมมือของทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาต่อเนืองอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

1. นักเรียนในโรงเรียนของพื้นที่โครงการพัฒนาอดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโรงเรียนพื้นที่ข้างเคียง สามารถอ่านออกเขียนได้เพิ่มขึ้น มีความกระตือรือร้น ในการเรียนรู้และใช้สื่อในการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันและห้องเรียนได้มีความกล้าแสดงออกในการสื่อสารกับครูผู้สอนและบุคคลอื่น

2. นักเรียนในโรงเรียนของพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (การพัฒนาทักษะวิชาการ(ทักษะอาชีพ , ทักษะชีวิต , ตามสภาพบริบทและความต้องการในการต่อยอดพัฒนาการจัดการศึกษา และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพบริบทของพื้นที่ และเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตามนโยบายเร่งด่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Quick Policy 2565) ในด้าน Active Learning , Learning Loss , RT NT O-NET และความปลอดภัย ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และโรคอุบัติใหม่

3. โรงเรียนที่มีนักเรียนพักนอนในพื้นที่ยากลำบาก ได้รับการส่งเสริมให้ผู้เรียนที่เป็นนักเรียนพักนอน ได้รับการดูแลและพัฒนาในเรื่องอาหาร ความเป็นอยู่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี จำนวน 1,075 โรงเรียน ในสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 67 เขต

แนวทางการพัฒนา

1. การพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ
 - 1.1 พัฒนาทักษะทางสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จในศตวรรษที่ 21 สำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ
 - 1.2 พัฒนาทักษะที่จำเป็น (Soft Skills) สำหรับนักเรียนพักนอนโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร
 - 1.3 พัฒนาการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องนักเรียนในโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ
 - 1.4 พัฒนาทักษะอาชีพตามบริบทพื้นที่และพัฒนาต่อยอดทางการตลาดแบบออนไลน์นักเรียน ในโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ
2. การพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาบริบทโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ
 - 2.1 พัฒนานวัตกรรมการนำเสนอ ผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินการจัดการศึกษาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพ
 - 2.2 พัฒนานวัตกรรมเรื่องร้อย Story วิถีชนเผ่า
3. การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะสู่วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ
 - 3.1 ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม รายงานและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
4. การขับเคลื่อน ส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการและพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ ลักษณะพิเศษ
5. การพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนที่จัดที่พักนอนสำหรับนักเรียนในพื้นที่ยากลำบาก
 - 5.1 สนับสนุนงบประมาณปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนพักนอนในพื้นที่ยากลำบาก
 - 5.2 เงินอุดหนุนค่าอาหารนักเรียนพักนอนสำหรับโรงเรียนในพื้นที่ยากลำบาก (งบเงินอุดหนุน)

โครงการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพของชุมชนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและบนพื้นที่เกาะ

ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญที่จะส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กด้อยโอกาส จึงได้จัดทำ “โครงการโรงเรียนคุณภาพของชุมชนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะและโรงเรียน Stand Alone โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สร้างโอกาสความเสมอภาคและให้เกิดความเท่าเทียมทางการศึกษา สร้างนวัตกรรม ส่งเสริมอาชีพ และการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพโดยมีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาโรงเรียนคุณภาพชุมชนบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนบนพื้นที่เกาะ ให้ครอบคลุมทุกด้านประกอบด้วย ด้านวิชาการ มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษา ให้เด็กปฐมวัย (อายุ 3 - 5ปี) ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และการส่งเสริมการเรียนรู้แบบพหุปัญญา ให้ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

ด้านการสร้างและการพัฒนานวัตกรรม โดยมุ่งส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมด้านการบริหารจัดการ การพัฒนานวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ ของครูสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นนวัตกรรม ด้านการส่งเสริมด้านการมีทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตให้สามารถพัฒนาผู้เรียน ให้มีอาชีพมีงานทำ และมีทักษะชีวิตดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อม มุ่งพัฒนาซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบ ให้มีสภาพที่พร้อมใช้มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีบรรยากาศความร่มรื่นสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งนี้เพื่อจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพบริบทในแต่ละพื้นที่โดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางเป็นฐานของการพัฒนาผ่านความร่วมมือของทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาต่อเนื่องอย่างยั่งยืน ตลอดจนเป็นศูนย์รวมหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วม และเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ เชื่อมมั่นและศรัทธาในการปฏิบัติงานของโรงเรียนโดยโรงเรียนและชุมชนสามารถ จัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์บริการและเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน

นักเรียนโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารที่จัดที่พักนอนให้กับนักเรียน ได้รับสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยตามบริบทความจำเป็นของโรงเรียน เช่น การซ่อมแซมสถานที่พักนอน บ้านพักครู ห้องน้ำ ห้องส้วม ระบบสาธารณูปโภค จำนวน 366 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 35 เขต

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพวิชาการ โรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนพื้นที่เกาะ ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
2. ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมบริบท สำหรับโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนพื้นที่เกาะ
3. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการมีอาชีพมีงานทำ สำหรับโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนพื้นที่เกาะ
4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/การบริหารจัดการ สำหรับโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนพื้นที่เกาะ ให้มีความพร้อม และมีความปลอดภัย

โครงการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

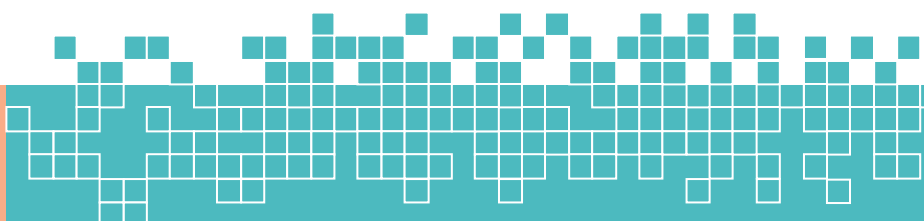
ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมทั้งสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ มาตรา ๒๕๘ จ ด้านการศึกษา ที่ครอบคลุมทั้งการพัฒนาเด็กเล็ก การสร้างโอกาสทางการศึกษาการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาครู และสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่เน้นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งส่วนราชการ หน่วยงานที่จัดการศึกษา ตลอดจนเครือข่ายประชาสังคม ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ และผู้ประกอบการได้ร่วมกันจัดการศึกษา ภาคบังคับให้แก่เด็กทุกคนที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องเข้ารับการศึกษา แต่มีปัจจัยหรือสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้ต้องหลุดออกจากระบบการศึกษาได้กลับมาเข้ารับการศึกษาอย่างทั่วถึงตามบริบทพื้นที่กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านการศึกษา และเป็นเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก UN SDG4 การศึกษาที่มีคุณภาพ สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาเพื่อการแก้ปัญหาเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยเห็นชอบมอบนโยบายหลักผู้เรียนทุกช่วงวัยจะได้รับ การพัฒนาในทุกมิติเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนด้านการศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์และสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมและผลักดันให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกมิติ ตลอดจน

การบูรณาการใช้ในการจัดเก็บข้อมูลเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาในระดับจังหวัด เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติเกิดเป็นกลไกการทำงานพัฒนาเด็กนอกระบบและเด็กตกหล่นเชิงพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงนำนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากำหนดเป็นมาตรการในการช่วยเหลือเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่สอดคล้องและเหมาะสมกับเด็กนอกระบบการศึกษาบนฐานสมรรถนะด้านวิชาชีพ และด้านทักษะชีวิตอย่างมีคุณภาพ จึงได้จัดทำโครงการแก้ปัญหาเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นเพื่อพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิต และการนำนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน

1. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแนวทางการแก้ปัญหาเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นเพื่อพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิต และแลกเปลี่ยนแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา และวางแผนการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการจัดการศึกษาของเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นในระดับจังหวัดนาร่อง
2. กำหนดแผนปฏิบัติการเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นในแต่ละจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนงานโครงการที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กด้อยโอกาสเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงให้ประชากรวัยเรียนในพื้นที่ได้รับการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับบริบทพื้นที่และมีคุณภาพ
3. จัดสรรงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 1,750,000 บาท (หนึ่งล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ตามแผนยุทธศาสตร์ภาพจังหวัด จำนวน 11 เขตพื้นที่การศึกษา ใน 7 จังหวัดนาร่อง ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดปัตตานี จังหวัดนครพนม จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดสงขลา และจังหวัดตรัง

แนวทางการพัฒนา

1. ฐานข้อมูล จัดทำระบบฐานข้อมูลเด็กนอกระบบการศึกษาในระดับจังหวัด เพื่อพัฒนารูปแบบการช่วยเหลือให้เด็กนอกระบบการศึกษาตามความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ท้นต่อสถานการณ์ปัญหาของเด็กนอกระบบการศึกษา
2. รูปแบบการศึกษา พัฒนารูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับเด็กนอกระบบการศึกษابนฐานสมรรถนะด้านวิชาการ วิชาชีพ และทักษะชีวิต เพื่อสอดคล้องต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. หลักสูตร พัฒนาองค์ความรู้ สำหรับการศึกษาของเด็กนอกระบบการศึกษา นำสู่การพัฒนาหลักสูตรรูปแบบการจัดการเรียนรู้และแนวทางการสร้างสัมมาชีพให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเด็กนอกระบบการศึกษา
4. ภาศึเครือข่าย พัฒนาภาศึเครือข่าย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ และเครือข่ายประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเหมาะสมสำหรับเด็กนอกระบบการศึกษาในระดับจังหวัด
5. ร่วมจัดการศึกษาพัฒนาความร่วมมือ สร้างกลไกการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่ พัฒนาศักยภาพและความสามารถของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับจังหวัด
6. พื้นที่ต้นแบบ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบการจัดการศึกษาของเด็กนอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นในระดับจังหวัด 4 ภูมิภาค

โครงการการป้องกันและลดปัญหาการตกหล่นและออกกลางคันของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน “พาน้องกลับมาเรียน”

ความเป็นมา

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ที่มุ่งลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ หนึ่งในนั้นคือ การสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงการศึกษา โดยเด็กจะต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพบนมาตรฐานเดียวกันอย่างทั่วถึง รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่จะนำพาประเทศไปสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระยะยาวได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต สอดรับกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ซึ่งเป็นกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ ได้มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยที่แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563-2565) กำหนดให้การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เป็นพันธกิจหนึ่งที่ต้องดำเนินการ และกำหนดยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นในเรื่องการเพิ่มโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ระบุถึงการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย โดยให้มีการดำเนินการสำรวจและติดตามเด็กตกหล่นและ เด็กออกกลางคัน เพื่อนำเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาภาคบังคับ ต่อเนื่องจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการส่งต่อไป ยังสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาภาคบังคับเพื่อป้องกันเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2564 – 2565) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงนโยบายด้านการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในทุกด้านตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rocks) ที่มีความสำคัญเร่งด่วนและสามารถ ดำเนินการและวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมในช่วงปี พ.ศ. 2564-2565 และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ รวมทั้งนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ดังกล่าวข้างต้น

นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2565 มุ่งพัฒนา การศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” เน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริม โอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีทิศทางด้านโอกาส กำหนดให้มีการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อป้องกันไม่ให้ออกจาก ระบบการศึกษา รวมทั้งช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังคงกำหนดนโยบายด้านโอกาสและการลด ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ที่มุ่งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานในการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะการดูแลและป้องกันไม่ให้นักเรียนออกจากระบบการศึกษาและ ช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบ ตลอดจนได้กำหนดจุดเน้นที่เป็นเรื่องเร่งด่วนต้องดำเนินการ ในจุดเน้นที่ 3 ให้มีการส่งเสริมเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3-6 ปี และผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และป้องกันการหลุดออกจากระบบ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน และเด็กพิการที่ค้นพบจากการปิกหมด บ้านเด็กพิการให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีพันธกิจในการสร้างโอกาสและความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้กับผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องตามพันธกิจ จึงมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนป้องกันเด็กออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยส่งเสริมการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จึงจัดทำโครงการการป้องกันและลดปัญหาการตกหล่นและออกกลางคันของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน “พาน้องกลับมาเรียน” โดยมีจำนวนนักเรียนที่ตกหล่นและออกกลางคันที่ต้องดำเนินการติดตามค้นหา เพื่อให้กลับเข้าสู่ระบบและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ตลอดจนการฝึกอาชีพเพื่อการมีงานทำ มีจำนวนทั้งสิ้น 28,134 คน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ข้อมูลของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ซึ่งเป็นนักเรียนทุนเสมอภาค (กลุ่มรอยต่อ : ระดับชั้นอนุบาล 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3) ที่ได้รับเงินเยียวยาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 คนละ 800 บาท โดยที่นักเรียนรับเงินไปแล้ว แต่ไม่พบข้อมูลการเรียนต่อ (ข้อมูลภาคเรียนที่ 1/2564 ณ วันที่ 14 พฤษภาคม 2564) จำนวน 14,953 คน

กลุ่มที่ 2 ข้อมูลจากระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (DMC) โดยศูนย์พัฒนาระบบข้อมูลทางการศึกษา สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตรวจสอบจากจำนวนนักเรียนในภาคเรียนที่ 1/2564 ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2564 กับจำนวนนักเรียนในภาคเรียนที่ 2/2564 ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2564 มีจำนวน 13,181 คน

ผลการดำเนินงาน

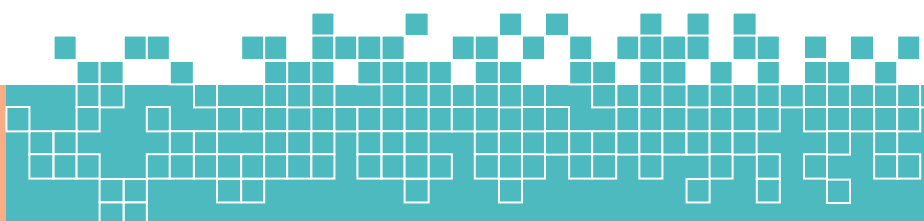
1. ติดตาม ค้นหา เด็กวัยการศึกษาภาคบังคับที่ตกหล่นและออกกลางคัน โดยพบตัวจำนวน 24,233 ราย จากจำนวน 24,773 คิดเป็นร้อยละ 97.82 กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ จำนวน 17,509 ราย จากจำนวน 24,233 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.25

2. ติดตาม ค้นหา เด็กพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับที่ตกหล่นและออกกลางคัน โดยพบตัวจำนวน 3,230 ราย จากจำนวน 3,361 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.10 กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ จำนวน 2,597 ราย จากจำนวน 3,230 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.40

แนวทางการพัฒนา

เพื่อสร้างโอกาส ความเสมอภาค และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยติดตามค้นหาและช่วยเหลือ ให้เด็กและเยาวชนที่ตกหล่นและออกกลางคันกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยมุ่งเน้นวางแผนการช่วยเหลือ เป็นรายกรณี เนื่องจากเด็กและเยาวชนแต่ละคนมีปัญหาที่ต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อย และผู้เรียนด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับ และ/หรือให้การช่วยเหลือทางการศึกษา ฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นเพื่อการมีงานทำ มีอาชีพ รวมทั้งป้องกันการหลุดออกจากระบบการศึกษา โดยประยุกต์ใช้ กระบวนการวิจัยการออกแบบทางการศึกษา (Design Research in Education) ดำเนินการคาบเกี่ยวระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2566 มีการดำเนินการวิจัย 5 ระยะ โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดำเนินการ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์และสำรวจ ระยะที่ 2 การสร้างต้นแบบแนวทางการดำเนินงาน ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 3 การทดสอบต้นแบบแนวทางการดำเนินงาน ระยะที่ 4 การประเมิน และการสะท้อนคิด และ ระยะที่ 5 การปรับปรุง พัฒนา

โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติสาระสำคัญในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ด้านการศึกษาโดยมาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี

ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และบัญญัติเกี่ยวกับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายว่าในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาหรือให้ประชาชนได้รับการศึกษา รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน ในส่วน ของบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและ หน้าที่ทางการศึกษาในลักษณะเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยมาตรา 10 วรรคหนึ่งได้บัญญัติไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ประกอบกับมาตรา 14 บัญญัติว่า บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและ

สถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี ดังต่อไปนี้

- (1) การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการ อบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ
- (2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตาม กฎหมายกำหนด
- (3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับ ค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบกับคำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน พุทธศักราช 2559

ได้ยืนยันแนวทางการจัดให้บุคคลได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และพัฒนา ต่อไปด้วยการยกระดับจากการเป็นโครงการตามนโยบายของแต่ละรัฐบาลให้เป็นหน้าที่ของรัฐและมาตรการ ตามกฎหมาย เพื่อเป็นหลักประกันความยั่งยืนมั่นคง และเพื่อให้สามารถจัดงบประมาณสนับสนุนได้อย่างต่อเนื่อง และได้มีมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2552 ขออนุมัติ ตั้งงบประมาณเป็นรายปี เพื่อดำเนินงานสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษา ขั้นพื้นฐานเป็นลำดับต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2549 อนุมัติให้ปรับ อัตราค่าเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายต่อหัวสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอก

ระบบโรงเรียน โดยแบ่งการปรับเพิ่มเป็น 3 ปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 ใช้อัตราดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน

ผลการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

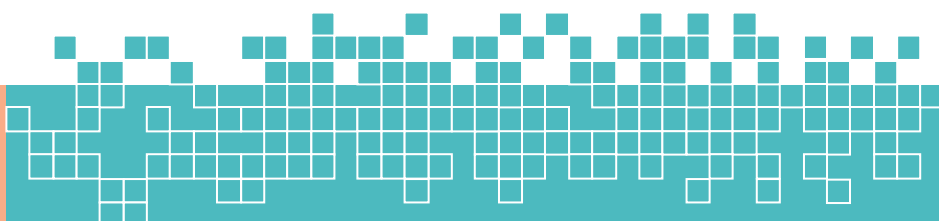
จัดสรรงบประมาณโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับภาคเรียนที่ 2/2564 และภาคเรียนที่ 1/2565 สำหรับโรงเรียนปกติ และโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (สศศ.) งบประมาณที่จัดสรรปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 36,547,330,900 บาท และนักเรียนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 6,623,909 คน

เชิงคุณภาพ

นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับ โดยเน้นการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ผ่านการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนและกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป มีโอกาสร่วมจัดการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้

โครงการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบเงินอุดหนุน รายการเงินอุดหนุนสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก

ความเป็นมา

ด้วยพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2564 โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564 สำนักงานงบประมาณ ได้ดำเนินการโอนเงินประจำงวดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้มอบสำนักในส่วนกลางแจ้งสถานศึกษา เพื่อเป็นงบประมาณในการจัดสรรให้กับสถานศึกษา ตามรายละเอียดในเอกสารพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

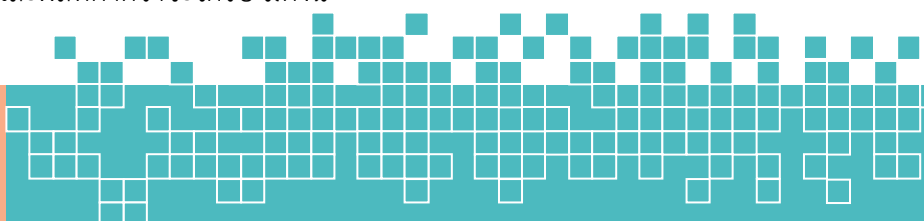
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบเงินอุดหนุน เงินอุดหนุนทั่วไป รายการเงินอุดหนุนสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก งวดที่ 1 เดือน พฤศจิกายน 2564 ไตรมาส 1 จำนวน 100,000,000 บาท (หนึ่งร้อยล้านบาทถ้วน) และงวดที่ 2 เดือน สิงหาคม 2565 ไตรมาส 4 จำนวน 100,000,000 บาท (หนึ่งร้อยล้านบาทถ้วน) ให้ศูนย์การศึกษาพิเศษ 77 แห่งเพื่อนำไปใช้ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ (บัญชี ข. ค.) ในรูปแบบคู่มือ

ผลการดำเนินงาน

ไตรมาส 1 ได้ดำเนินการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบเงินอุดหนุน เงินอุดหนุนทั่วไป รายการเงินอุดหนุนสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก งวดที่ 1 จำนวนเงิน 100,000,000 บาท (หนึ่งร้อยล้านบาทถ้วน) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ไตรมาส 4 ได้ดำเนินการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบเงินอุดหนุน เงินอุดหนุนทั่วไป รายการเงินอุดหนุนสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก งวดที่ 1 จำนวนเงิน 100,000,000 บาท (หนึ่งร้อยล้านบาทถ้วน) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และผลที่คาดว่าจะได้รับ มีดังนี้

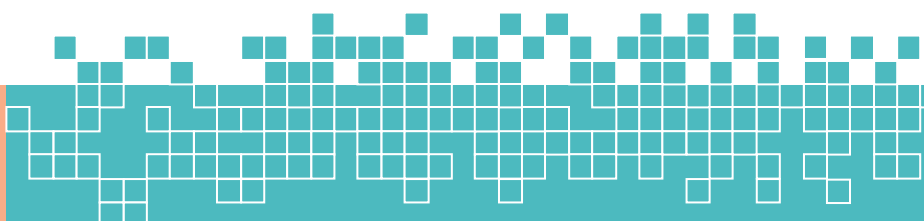

1. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ทุกแห่ง มีงบประมาณสำหรับดำเนินการบริหารจัดการอุดหนุนให้กับคนพิการที่ทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
2. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดระบบการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรลงถึงเด็กพิการ / นักเรียนพิการ ตามระบบคูปอง และระบบของ IEP อย่างทั่วถึง ถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ
3. เด็กพิการ / นักเรียนพิการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการพัฒนาศักยภาพตนเองในแต่ละบุคคลอย่างครอบคลุม ทัวถึง และต่อเนื่องสามารถเข้าศึกษาในระดับที่สูงขึ้นหรือประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวและอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข

แนวทางการพัฒนา

สำนักบริหารงานการศึกษาได้ดำเนินการปรับปรุงรายการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาทั้งหมด เพื่อบรรจุลงในเล่มคู่มือรายการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา แนบท้ายกฎกระทรวงฯ ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันทันต่อการพัฒนาของเทคโนโลยี ทุก 2 ปี

โครงการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ความเป็นมา

ภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ที่มีเป้าหมายให้คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาสำหรับทุกคนซึ่งรวมถึงคนพิการจึงเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 กำหนดให้สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ อาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกำหนด ประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ไว้ 9 ประเภทความพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นสถานศึกษาในสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการศึกษาให้กับกลุ่มผู้เรียนที่เป็นคนพิการทั้ง 9 ประเภท โดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้กับเด็กพิการ ซึ่งมีอายุตั้งแต่แรกเกิด ถึง 7 ปี เป็นหลัก เพื่อพัฒนาเด็กพิการให้เรียนรู้และพัฒนาเพื่อก้าวเข้าสู่ การศึกษาตามระบบ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษยังมีกลุ่มที่อายุมากกว่า 7 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็น กลุ่มที่ยังศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษและพบว่าขาดความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาระดับอื่น เนื่องจาก ปัญหาหลายด้าน ศูนย์การศึกษาพิเศษจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม กับผู้เรียนทุกช่วงวัยและมีความพิการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มนี้ได้สามารถพัฒนาตนเองให้มีความ พร้อมที่จะส่งต่อไปยังระบบการศึกษา และการดำรงชีวิตในสังคมได้

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในศูนย์การศึกษาพิเศษในปัจจุบัน ประสบปัญหาเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อายุ 7 ปี ขึ้นไป เนื่องด้วยหลักสูตรที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนมุ่ง พัฒนาเด็กอายุแรกเกิดถึง 7 ปี ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนที่มีความหลากหลายในช่วงอายุ ที่ยังไม่มี ความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นการปรับหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีความ เหมาะสมกับช่วงวัย และมีความยืดหยุ่นจะช่วยให้สามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในหลากหลายมิติ ได้พัฒนาไปตามตามศักยภาพที่ผู้เรียนมีอยู่

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดการเรียนที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ จึงได้จัดทำหลักสูตรสำหรับการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนของศูนย์การศึกษา พิเศษ เพื่อให้มีความสอดคล้อง เหมาะสม ต่อความต้องการพิเศษของผู้เรียนที่เป็นคนพิการ ก่อให้เกิดการพัฒนา

ศักยภาพของผู้เรียนได้สูงสุด และยังเป็นกรอบในการทำงานสำหรับครูผู้สอนผู้สอนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งพบว่ามีความหลากหลายในสาขาวิชาและประสบการณ์ในการทำงานด้านคนพิการได้ต่อไป

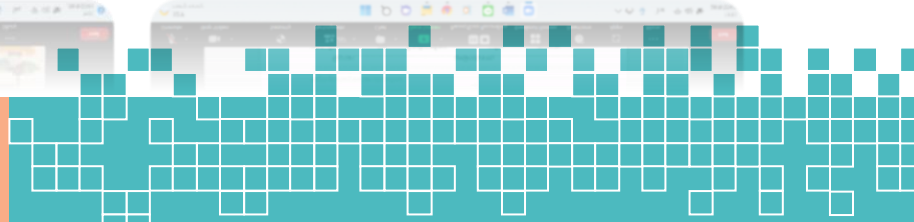
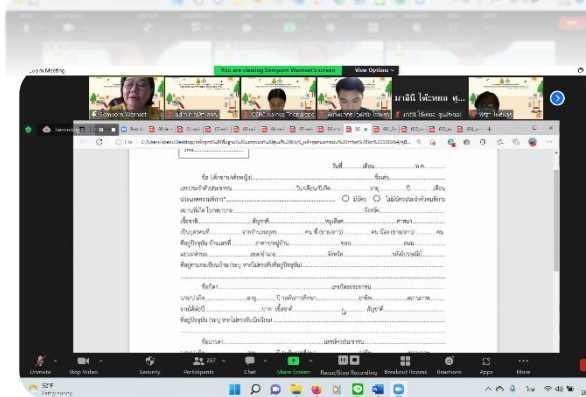
ผลการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

1. ครูและบุคลากรในทางการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ มีความเข้าใจในการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษ พ.ศ. 2562 (อายุ 0-6 ปี) ไปสู่การปฏิบัติ
2. เนื้อหา (ร่าง) หลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้เรียนพิการ (อายุ 7 ปี ขึ้นไป) มีความสมบูรณ์ และครูในศูนย์การศึกษาพิเศษนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ได้

เชิงคุณภาพ

1. ครูและบุคลากรในทางการศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ มีความเข้าใจในการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษ พ.ศ. 2562 (อายุ 0-6 ปี) ไปสู่การปฏิบัติ
2. เนื้อหา (ร่าง) หลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้เรียนพิการ (อายุ 7 ปี ขึ้นไป) มีความสมบูรณ์ และครูในศูนย์การศึกษาพิเศษนำหลักสูตรไปทดลองใช้ได้

แนวทางการพัฒนา

1. ควรมีการจัดโครงการให้ทันกับช่วงเปิดปีการศึกษา และมีหนังสือสั่งการให้นำไปใช้ในทุกศูนย์การศึกษาพิเศษอย่างชัดเจน
2. การจะนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้ต้องมีการอบรมผู้บริหารและบุคลากรให้มีความรู้และเข้าใจหลักสูตร
3. การเตรียมการและสร้างความเข้าใจแก่ครู บุคลากร และผู้ปกครอง สถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความรู้ สร้างทักษะ และเจตคติต่อการนำหลักสูตร ไปพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการ
4. ควรมีการขยายผลแบบ On-Site อีกครั้ง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาควรมีศูนย์การศึกษาพิเศษที่เป็นแกนนำ เพื่อให้ศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายได้ทำเป็นแบบอย่าง และคอยนิเทศ กำกับ ติดตามผล
5. ควรมีการจัดการอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อความเข้าใจหลักสูตรและการนำไปใช้กับเด็กพิการ และเป็นแนวทางในการสอนเด็กพิการแต่ละประเภท
6. ควรมีการนำเสนอผลลัพธ์หรือตัวอย่างที่ได้จากการนำไปใช้จริง เห็นประจักษ์ (Best Practice)

โครงการศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล

ความเป็นมา

เนื่องด้วยในแต่ละปีมีเด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพจำนวนมากที่ต้องพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลหรือที่บ้านเป็นเวลานานหรือต่อเนื่อง ทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา หรือไม่สามารถได้รับการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเด็กป่วยกลุ่มนี้จัดเป็นกลุ่มหนึ่งในความพิการ 9 ประเภท ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ข้อ 4 (4.2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ได้แก่ บุคคลที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือมีโรคประจำตัวซึ่งจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ซึ่งมีผลให้เกิดความจำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 มาตรา 54 ที่กำหนดให้รัฐดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 (3) ระบุว่าจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานศึกษา ที่เรียน หน่วยงานจัดการศึกษา นอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่อื่นของศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2553 ข้อ 4 (1) กำหนดให้ศูนย์การศึกษาพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาให้แก่ คนพิการที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ

ซึ่งเจ็บป่วยเรื้อรังอยู่ในโรงพยาบาลหรือที่บ้านเป็นระยะเวลาานาน จนไม่สามารถไปเรียนในสถานศึกษาพื้นฐานได้ตามปกติ ดังนั้น เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษา แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพให้ครอบคลุมทั่วประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จึงดำเนินงานร่วมกับโรงพยาบาลดำเนินการจัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล” ขึ้น เพื่อเป็นการดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพอย่างสูงสุด เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสได้รับบริการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา อย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง ครอบคลุมเสมอภาค เหมาะสมกับสภาพความเจ็บป่วย และข้อจำกัดของโรค สามารถส่งต่อกลับไปศึกษาต่อในสถานที่เดิมหรือส่งต่อเข้ารับการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือส่งต่อ เข้าสู่สังคมอย่างมีความสุข สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เล็งเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ จึงได้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลทั่วประเทศ ใน 77 จังหวัด 85 ศูนย์การเรียนรู้ และสนับสนุนครูผู้สอนประจำศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 151 อัตรา เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพในระหว่างพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลและที่บ้านให้ได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ต่อเนื่องมีคุณภาพ เหมาะสมกับสภาพความเจ็บป่วยและข้อจำกัดของโรค และให้การสนับสนุนงบประมาณให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ผลการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

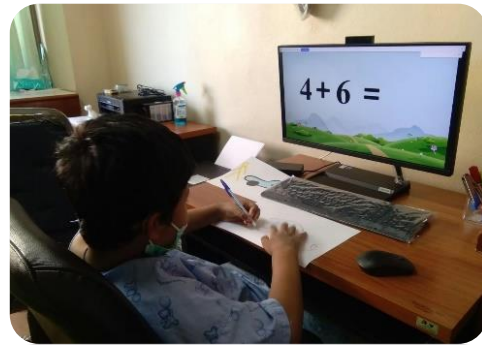
1. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลสำหรับเด็กในโรงพยาบาล 77 จังหวัด 85 ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล มีครูประจำศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล จำนวน 151 อัตรา เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ในระหว่างพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล
2. เด็กเจ็บป่วยที่พักรักษาตัวอยู่ใน รพ.ที่มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลได้รับบริการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ เหมาะสมกับสภาพความเจ็บป่วยและการรักษาทางการแพทย์
3. เด็กเจ็บป่วยที่พักรักษาตัวอยู่ใน รพ.ที่มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลได้รับการประสานงานส่งต่อด้านการศึกษาระหว่างโรงพยาบาลกับโรงพยาบาลและส่งต่อกลับเข้าสู่สถานศึกษาเดิมสถานศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย หรือส่งต่อสู่ครอบครัว
4. เด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ที่พักรักษาตัวอยู่ใน รพ.ที่มีการจัดตั้ง ศกร.สำหรับเด็กในโรงพยาบาล 77 จังหวัด 85 ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล ได้รับบริการทางการศึกษา รวมถึงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา อย่างต่อเนื่อง เหมาะสมกับสภาพความเจ็บป่วยข้อจำกัดของโรค และสอดคล้องกับการรักษาทางการแพทย์ สามารถส่งต่อกลับเข้าเรียนในสถานศึกษาเดิมอย่างต่อเนื่อง หรือส่งต่อเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษานอกระบบหรือตาม อัธยาศัย หรือส่งต่อเข้าสู่สังคมอย่างมีความสุข
5. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลสำหรับเด็กในโรงพยาบาลที่ไม่ได้อยู่ในสังกัดกรมการแพทย์ 4 จังหวัด

6 ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลมีวัสดุสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนและวัสดุสำนักงาน สำหรับให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กเจ็บป่วยที่มารับบริการอย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

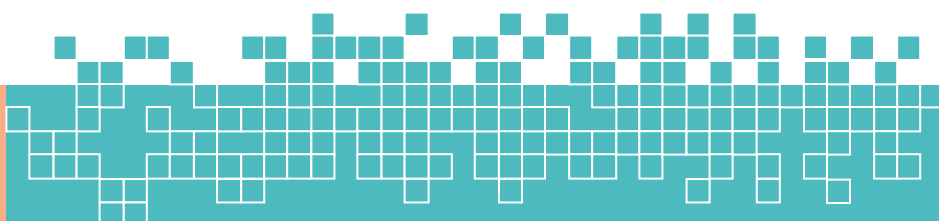

เชิงคุณภาพ

1. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลสำหรับเด็กใน 77 จังหวัด 85 ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็ก ในโรงพยาบาลมีครูประจำ ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล จำนวน 151 อัตรา เพื่อให้บริการทางการศึกษา แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ในระหว่างพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล
2. เด็กเจ็บป่วยที่พักรักษาตัวอยู่ใน รพ.ที่มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลได้รับบริการ ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีคุณภาพ เหมาะสมกับสภาพความเจ็บป่วยและการรักษาทางการแพทย์
3. เด็กเจ็บป่วยที่พักรักษาตัวอยู่ใน รพ.ที่มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลได้รับการ ประสานงานส่งต่อด้านการศึกษาระหว่าง รพ. กับ รพ. และส่งต่อกลับเข้าสู่สถานศึกษาเดิม สถานศึกษานอกระบบ และตามอัธยาศัย หรือส่งต่อสู่อุปการะ

4. เด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ที่พักรักษาตัวอยู่ใน รพ.ที่มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็ก ในโรงพยาบาลสำหรับเด็กใน รพ. 77 จว. 85 ศก. ได้รับบริการทางการศึกษา รวมถึงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา อย่างต่อเนื่อง เหมาะสมกับสภาพความเจ็บป่วย ข้อจำกัดของโรค และสอดคล้องกับการรักษาทางการแพทย์ สามารถส่งต่อกลับเข้าเรียนในสถานศึกษาเดิม

อย่างต่อเนื่อง หรือส่งต่อเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัย หรือส่งต่อเข้าสู่สังคมอย่างมีความสุข

5. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลที่ไม่ได้อยู่ในสังกัดกรมการแพทย์ 4 จังหวัด

6. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลมีวัสดุสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนและวัสดุสำนักงาน สำหรับให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กเจ็บป่วยที่มารับบริการอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนา

1. สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล ให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน
2. ประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานของศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล และหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือด้านเครือข่ายที่เข้มแข็ง
3. พัฒนาครูประจำศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล ให้มีความรู้ ความสามารถ ในการจัดการเรียน การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพได้อย่างเหมาะสม ตรงตามศักยภาพ
4. ปรับปรุงคู่มือ แนวทางการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาลในให้เหมาะสมกับ สภาพปัจจุบัน และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นแนวทางเดียวกัน
5. นิเทศ กำกับ ติดตาม ช่วยเหลือศูนย์การเรียนรู้เด็กในโรงพยาบาลและรายงานผลการดำเนินงาน ของ ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กในโรงพยาบาล ร่วมกับหน่วยงานเครือข่าย เพื่อรวบรวมปัญหา ข้อเสนอแนะ เพื่อสรุปเสนอผู้บริหารระดับสูงและจัดทำแผนการพัฒนาการดำเนินงานต่อไป
6. นำเสนอผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ระดับกลุ่มเครือข่าย และระดับประเทศ เพื่อค้นหาศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพและพัฒนา ศูนย์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
7. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ (กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ) สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อายุ 7 ปี ขึ้นไป และหาแนวทางให้ศูนย์การศึกษาพิเศษ สามารถออกวุฒิการศึกษา

ให้แก่เด็กพิการที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาในระบบได้ เพื่อเป็นทางเลือกในการเข้ารับบริการทางการศึกษาแก่เด็กพิการอีกทางหนึ่ง

8. ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่หยุดเรียนบ่อยเนื่องจากความเจ็บป่วย เช่น การสอนซ่อมเสริม การสอบซ่อม ปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้เด็กป่วยสามารถเรียนที่บ้านได้โดยมีการปรับหลักสูตรที่เหมาะสมกับความสามารถ และสภาพความเจ็บป่วยในการเรียนรู้ของเด็ก (กรณีที่เหมาะสมให้พักรักษาตัว

อยู่ที่บ้านเป็นระยะเวลานาน เช่น การเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์) โดยระหว่างเรียนที่บ้านให้นับเป็นเวลาเรียน เพื่อให้เด็กมีสิทธิ์สอบเลื่อนชั้นไม่ต้องเรียนซ้ำชั้น

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษร่วมกับมูลนิธิคุณพุ่ม

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางให้คนพิการได้รับการศึกษาที่เป็นรูปธรรมใน มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมการสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคล ซึ่งไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิ และโอกาส ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการให้เด็กพิการได้รับสิทธิทางกฎหมาย ได้แก่ 1) กฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2545 ให้สถานศึกษาจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับคนพิการที่ได้รับบริการทางการศึกษาพิเศษ 2) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2545 นอกจากนี้พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาในมาตรา 5 ดังนี้ 1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น 3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพทางการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและแต่ละบุคคล

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มูลนิธิคุณพุ่ม มองเห็นความสำคัญต่อการให้โอกาสคนพิการได้มีการพัฒนาตามศักยภาพได้เหมาะสมจึงจัดสรรทุนการศึกษาให้กับเด็กพิการทั่วประเทศ ศูนย์ประสานงานมูลนิธิคุณพุ่มได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเรื่องการเงินทุนการศึกษามูลนิธิคุณพุ่ม ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 10,633 ทุน ทุนละ 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) เป็นเงินทั้งหมด 53,165,000 บาท (ห้าสิบล้านสามพันหนึ่งแสนหกหมื่นห้าพันบาทถ้วน) จำนวน 77 จังหวัด ดังนั้น เพื่อติดตามความสำเร็จของการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในฐานะผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาจากมูลนิธิคุณพุ่มว่าสามารถนำทุนการศึกษาไปใช้พัฒนาศักยภาพให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนพิการเป็นไปตามความคาดหวังของการมอบทุนการศึกษา มากเพียงใด รวมทั้งนำผู้พิการที่ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดี มาเป็นแบบอย่างให้กับผู้รับทุนอื่น ๆ ได้เห็นแนวทางในการนำมาใช้ เพื่อให้การใช้ทุนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ผลการดำเนินงาน

1. ศูนย์การศึกษาพิเศษที่ได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาของมูลนิธิคุณพุ่ม บริหารจัดการทุนการศึกษาของมูลนิธิคุณพุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
2. วัตถุประสงค์นำเสนอภาพความสำเร็จของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่ได้รับทุนการศึกษาของมูลนิธิคุณพุ่ม

แนวทางการพัฒนา

- จัดให้มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย โดยพัฒนาระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและครอบคลุมครบกลุ่ม อาทิ ทั้งเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้มีความบกพร่องทางร่างกายเหยื่อของความรุนแรงต่าง ๆ และการค้ามนุษย์ แรงงานในภาคการผลิตที่มีความเสี่ยง ผู้ติดเชื้อ และบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ